Norges teknisk-
naturvitenskapelige universitet
NTNU

IT-avdelingen

Fra FrameMaker 5.5 til World Wide Web

1. Til HTML 2
1.1 Innledning 2
1.2 Lage en HTML utgave 3
1.3 Oversetting til HTML tagger 3
1.4 Bilder og grafikk 5
1.5 Bok 6
1.6 Litt av hvert 6
Style Sheets 6
Dobbel linjeavstand i webutgaven 7
Linjeskift uten nytt avsnitt 7
Unngå ekstra blank linje i tabellceller 7
Oppdeling av et dokument i flere websider 7
Sette nivå på lister 7
Likninger 7
Automatisk generering av manglende stiler 7
Kapittelnummerering 8
Automatisk generering av HTML lenker 8
Bruk av oversettingstabellene til HTML i nye dokument 8
HTML lenker knyttet til tekst i FrameMaker utgaven 8
“Image Map” - en webadresse knyttet til et bilde eller en figur 9
Innrykk 9

2. Til PDF 9
2.1 Oversetting 9
2.2 Lenker som opprettes automatisk 9
2.3 PDF bokmerker 10
2.4 Hand med pil 10
2.5 Lagring til PostScript og destillering til PDF senere 10
Skriv en PostScript fil 10
Kommando File>Save As PDF 10
Oversettertjeneste: Fra PostScript til PDF 11

FrameMaker v.5.5 har kommandoer for å lagre et FrameMaker dokument både til en HTML utgave og en Acrobat PDF utgave. Vi skal se på de to mulighetene hver for seg.

For mer om HTML og PDF og publisering på Internet - se "Web til undervisningsbruk" (http://www.ntnu.no/itea/desk/webpubl/webfagl.html)

Det vi beskriver her er behandlet i kap. 19 i håndboka for FrameMaker, og under Help i programmet: HTML and PDF Conversion.

Dette dokumentet inneholder ingen bilder av kommandovinduer. Vi foreslår at dette leses samtidig som FrameMaker er startet. Utfør og se på det vi beskriver.

Merk at HTML utgaven av dette dokumentet helt ut er laget ved lagring til HTML i FrameMaker utgaven - det er ikke gjort noe direkte med HTML koden til slutt.

1. Til HTML

1.1 Innledning

En World Wide Web (web) side lages ved å legge inn koder i dokumentet som vi skal vise. Vi forteller med kodene hvordan dokumentet skal presenteres og hvordan det ev. er lenket til andre dokumenter, til bilder, etc. Kodene og andre regler er beskrevet i HTML (HyperText Markup Language), et "språk" for å lage websider. Kodene kalles "tagger".

Det er nyttig å vite litt om hvilke tagger som benyttes for tekstelementer også når FrameMaker gjør oversettingsarbeidet til HTML. Det kan være nødvendig å gjøre tilpassinger, og da er en måte å endre taggene direkte. Vi forutsetter at leserne av dette dokumentet har en viss kunnskap om HTML. For mer om HTML - se "HTML gjennom eksempler" (http://www.ntnu.no/itea.info/nettinfo/html.3.2-info.html).

En forutsettning for at FrameMaker skal kunne oversette et dokument til en HTML utgave på en ordentlig måte, er at dokumentet er laget med en rett og konsekvent bruk av avsnittsstiler (Paragraph Tags) og tegnstiler (Character Tags). Disse stilene lages og endres vha. Paragraph Designer og Character Designer. For mer om avsnitts- og tegnformattering, og annet i FrameMaker, se brukerdokumentasjonen for FrameMaker, bl. annet Help i programmet. ITEA har laget flere veiledninger, bl. annet "Litt av hvert om FrameMaker" (http://www.ntnu.no/itea.info/programvare/frame-help.html)

Hver stil (Paragraph og Character Tag) har et navn. Når vi oppretter et nytt dokument, vil FrameMaker ha et standard sett av slike stiler. Avsnittstilen for vanlig brødtekst er *body,* for en overskrift *Heading1,* osv. Vi kan endre navn og lage nye stiler med navn vi bestemmer selv. Ved lagring til HTML oversettes hver stil til en HTML tagg. All tekst som er formattert med samme stil i FrameMaker vil presenteres i nettleseren vha. samme tagg. Når all tekst i FrameMaker dokumentet er formattert vha. stiler, har vi kontroll over oversettingen til HTML. Dette betyr at stiler må brukes for all tekst i dokumentet, og at f.eks. uthevinger av ord og setninger ikke skal gjøres kjapt med kommandoen Format>Style>.. eller fra knapperaden, men vha en tegnstil.

For å få et godt resultat ved automatisk oversetting til HTML, må vi også tenke over hvordan vi skal bruke stilene - ut fra hvilke tagger det er mulig å oversette hver stil til. For en avsnittstil i FrameMaker kan vi definere en rekke egenskaper på en gang, f.eks både en spesiell utheving og en spesiell skriftstil. Den taggen vi oversetter stilen til, vil nettleseren uansett bare ha en måte å

presentere teksten på. Men vi kan benytte flere typer tagger i et avsnitt i en HTML fil. Løsningen for å få oversatt uthevet skrift til HTML, er å bruke tegnstiler for utheving, også om det gjelder et helt avsnitt. Vi kan forbedre den HTML utgaven som lages automatisk første gang ved å endre oversettingen mellom stiler og tagger, og generere HTML utgaven på nytt.

1.2 Lage en HTML utgave

For å lagre et FrameMaker dokument til en HTML utgave, gjør følgende:

1. Velg kommando *File>Save As:*
2. Velg: *Save as type:* **HTML**
3. **NB!** Gjør om filtype til **.html** i feltet *File name:*
4. Lagre filen med *Save*

MERK: Filtypen endres ikke automatisk til .html (eller .htm) når Save as type HTML velges. Det må vi gjøre selv. Altså - **filen "filnavn.fm" må endres til "filnavn.html"**, ellers endres innholdet i den orginale FrameMaker filen til den nye HTML utgaven, og selve FrameMaker dokumentet er mistet!!

1.3 Oversetting til HTML tagger.

FrameMaker vil automatisk sette opp en oversetting mellom stiler og tagger. Hvis vi ikke er fornøyd med den HTML filen vi da får, kan vi endre oversettingen. Oversettingen styres av en oversettingstabell, og den kan vi endre på to måter - via et vindu med menyer eller ved å endre taggene direkte i tabellen. Vi skal se på begge deler. Vi kan ta tak i dette når vi ser resultatet av den første automatiske oversettingen, eller vi kan kontrollere og tilpasse oversettingen på forhånd før HTML utgaven lages.

Vi får et vindu hvor vi kan se oversettingen og endre den ved å velge *File>Uilities>HTML Setup.* Der finner vi feltene *Map, From og To.* Under Map kan vi velge mellom *Paragraph Formats* og *Character Formats.* Under *From* finner vi stilnavnene og under *To* finner vi navnene på de HTML taggene vi på denne måten kan velge mellom.

Når vi flytter musmarkøren rundt i FrameMaker dokumentet, ser vi i *From* feltet stilnavnet for avsnittet vi er i, og i *To* feltet til hvilken tagg oversettingen er satt opp. Vi kan endre oversettingen til en av de andre valgene i rullegardinmenyen vi får ved å trykke på *pila til høyre i To* feltet. MERK at vi må trykke på knappen *Change* for hver endring - vi kan ikke samle opp endring for flere stiler og trykke Change. Vi kan selvsagt også vurdere og endre oversettingen bare ut fra navnene uten å vandre rundt i dokumentet med musmarkøren.

Selve oversettingstabellen er tilgjengelig i Reference Page *(Vew>Reference Page),* på side 2 og utover. Der er flere tabeller som benyttes når en HTML utgave lages:

- **HTML Mapping Table.** Oversetting mellom stiler og tagger.
- **Heading Table.** Viser forbindelsen mellom stilene som brukes til overskrift og tilhørende HTML "Heading Level".
- **HTML Options Table.** Resultatet av valgene under Options i File>Utilities>HTML Setup.

- **System Macros Table.** Inneholder 8 predefinerte makroer for å utføre spesielle funksjoner i starten og slutten av en webside.
- **Cross-Reference Macros Table.** Inneholder erstatningstekst for FrameMaker kryssreferanser.
- **General Macros.** Makroer vi lager selv.
- **Character Macros.** Oversetting av spesielle tegn til HTML tegnkoder.

Vi skal se mer på HTML Mapping Table. Dette dokumentet er skrevet i FrameMaker og oversatt til HTML. Vi har brukt de stilene som opprettes automatisk, og i tillegg har vi laget to tegnvariable Fet og Weblenke. Mapping Table ser da slik ut etter automatisk oversetting:

HTML Mapping Table

FrameMaker Source Item	HTML Item		Include Auto#	Comments
	Element	New Web Page?		
P:Body	P	N	N	
P:Bulleted	LI Parent = UL Depth = 0	N	N	
P:CellBody	P	N	N	
P:CellHeading	P	N	N	
P:Footnote	P	N	N	
P:Heading1	H*	N	N	
P:Heading2	H*	N	N	
P:HeadingRunIn	H*	N	N	
P:Indented	P Parent = UL Depth = 0	N	N	
P:Mapping Table Cell	P	N	N	
P:Mapping Table Title	P	N	N	
P:Numbered	LI Parent = OL Depth = 0	N	N	
P:Numbered1	LI Parent = OL Depth = 0	N	N	
P:TableFootnote	P	N	N	
P:TableTitle	H*	N	N	
P:Title	H*	N	N	
C:Emphasis	EM	N	N	
C:EquationVariables	EM	N	N	
X:Heading & Page	Heading	N	N	

HTML Mapping Table

FrameMaker Source Item	HTML Item		Include Auto#	Comments
	Element	New Web Page?		
X:Page	Heading	N	N	
X:See Heading & Page	See Also	N	N	
X:Table All	Table All	N	N	
X:Table Number & Page	Table Number	N	N	
C:Weblenke	EM	N	N	
C:Fet	EM	N	N	

Vi har en linje for hver stil i FrameMaker. I første kolonne (Source Item) er stilnavnene merket med P:, C: eller X:, hvor P, C og X henholdsvis står for Paragraph, Character og Cross Reference. I andre kolonne (HTML Item Element) står tilhørende HTML taggnavn som oversettingen skjer til. Dette er en vanlig tabell og vi kan skrive inn andre gyldige HTML taggnavn som måtte passe bedre. Vi ser f.eks. nederst at tegnstil Fet oversettes til HTML tagg EM. EM gir kursiv tekst, og det er ikke hva vi vil ha. Her må vi erstatte EM med B eller STRONG:

C:Fet	B	N	N	

Når vi er ferdige med eventuelle rettinger, tar vi fram teksten på nytt med View > Body Pages, og lager ny HTML utgave med *File > Save As HTML*.

Merk at vi i kolonne 2 (HTML Item Element) også kan skrive inn det som kalles tillegg (attribute) til taggene - som *P align=right* for å høyrejustere en tekst.

Alle stiler for overskrifter oversettes i tabellen til H*. Da brukes Headings Table til å sette hver stil inn i et nivå og for stilen benyttes tilhørende H tagg. Hvis vi vil at flere stiler skal oversettes til samme H tagg, kan dette angis i Headings Table eller vi kan skrive denne taggen rett i Mapping Table.

1.4 Bilder og grafikk

Grafikk og bilder i FrameMaker dokumentet - egentlig alt som er i ankrede rammer - vil automatisk bli lagret som bilder i egne filer sammen med filen med HTML utgaven av teksten. Ved å velge *File>Utilities>HTML Setup>Options* , kan vi velge *File Format for Images*, og vi har valgene GIF, JPEG og PNG. Vi kan også slå på *Copy Files Importetd by Reference.* Da får vi kopi i samme katalog som HTML utgaven også av bilder som er lagret i GIF eller JPEG format og tatt inn “by reference”. Disse blir ikke automatisk lagret på nytt, den opprinnelige filen blir brukt av nettleseren. Det er nyttig å ha alle filer i samme katalog når alt skal flyttes videre til en webtjener.

Merk at bilder som er satt inn fast på en side (ikke i en ankret ramme) og bilder i Master Page (som gjentas på hver side) ikke overføres til HTML utgaven.

1.5 Bok

Når bokvinduet i FrameMaker er gjeldende vindu, fungerer File>Save As for hele boka. Vi finner da også valget HTML. Da blir hele boka - alle kapitler, innholdsfortegnelsen, indeksfiler, etc - lagret i en HTML utgave på en gang! Det blir automatisk satt opp lenker fra innholdsfortegnelsen til de ulike delene av boka innholdsfortegnelsen dekker.

En FrameMaker bok vil bestå av en bestemt rekkefølge av filer med deldokumenter - denne rekkefølgen er satt opp i bokvinduet. Hver av disse filene blir et eget webdokument. Det blir laget en "webforside" med lenker til de webdokumentene boka er delt opp i. Kryssreferanser i FrameMaker oversettes til weblenker.

HTML Mapping Table og de andre tabellene i Reference Page som styrer oversettingen for hele boka er er lagret i Reference Page for den første filen i rekkefølgen - i filen med innholdsfortegnelsen hvis boka starter med den.

1.6 Litt av hvert

Style Sheets

Vi nevnte at en stil i FrameMaker er bærer av mange egenskaper, mens en HTML tagg bare står for en egenskap, og at vi må innrette oss på det. Style Sheet (Cascading Style Sheets, CSS) er en ny mekanisme som skal rette på dette i et HTML dokument. FrameMaker har tatt i bruk dette. FrameMaker bruker HTML for struktur og CSS for utseende. I tillegg til filen med HTML utgaven, lages det automatisk en fil med samme navn og filltype .css. Dette er en tekstfil som vi kan titte på. For mer om CSS, se informasjon fra World Wide Web Consortium (W3C): "Web Style Sheet" (http://www.w3.org/Style/).

Med Style Sheets kan vi få overført skrifttype, skriftstørrelse, utheving, innrykk, linjeavstand, marger, etc. Om vi skal få se dette på skjermen, avhenger av om nettleseren støtter Style Sheets. Dette er bare delvis tilfellet i dag med de nettlesene vi bruker. Versjon 4 av Netscape og Internet Eksplorer støtter dette med ulikt resultat. Derfor bør vi foreløpig ikke ta i bruk Style Sheets. Vi må ikke uten videre overføre filen som ender på .css til webtjeneren sammen med de andre filene vi lager! FrameMaker legger dog inn en referanse til .css filen i starten av HTML filen (I HTML utg. av dette dokumentet står det: LINK REL="STYLESHEET" HREF="frame-www.css"). Vi må enten slette denne linja i HTML filen, eller legge en tom (uten innhold) .css fil med rett navn på webtjeneren. Vi må også i nettleseren slå av bruk av Style Sheets hvis vi bruker de nyeste nettleserutgavene når vi tester ut og forbedrer oversettingen til HTML - hvis vi gjør det ved å se på den HTML filen FrameMaker lagrer i en katalog på vår egen PC. I samme katalog blir det samtidig laget en .css fil som blir tatt i bruk.

Men ved oversetting til HTML benytter FrameMaker Style Sheets så konsekvent at det kan hende at en stil ikke blir oversatt til en tagg som det ville vært naturlig å benytte. Da må vi rette på dette etterpå som vist foran i kapitlet "Oversetting til HTML koder". Når vi ser på HTML koden som FrameMaker lager, finner vi at ved starten av et avsnitt står det f.eks. <P CLASS="Body">. Her brukes stilnavnet fra FrameMaker som "Class", og i .css filen er det en beskrivelse knyttet til samme navn - en beskrivelse som så nettleseren skal bruke. En oversetting som ser ut som blir feil, er oversetting av en tegnstil som er fet. Den oversettes til <EM CLASS="STRONG">. Når vi ikke bruker Style Sheets, står vi igjen med <EM> som gir kursiv tekst. Vi må endre <EM> til <B> eller <STRONG>.

Dobbel linjeavstand i webutgaven.

Et vanlig tekstavsnitt i FrameMaker oversettes til avsnittstaggen <P> i HTML. Nettleseren legger inn en blank linje når den møter en P tagg. Dersom vi skiller avsnitt i et FrameMaker med et eget avsnitt med bare en blank linje, får vi av den grunn en ekstra blank linje i webutgaven. Dette løses ved å legge inn i en avsnittsstil at det skal være en fast avstand over eller under avsnittet. Det gjøres i Paragraph Designer - under *Properties: Basics og Space:*

Linjeskift uten nytt avsnitt

I FrameMaker kan vi avslutte en setning med et såkalt mykt linjeskift - ved å bruke "shift" og returtasten samtidig. Da vil neste setning tilhøre samme avsnitt som setningen i forrige linje. Dette kan vi benytte ved konvertering til HTML for å få et tvunget linjeskift uten ekstra blanke linjer i HTML utgaven. FrameMaker oversetter mykt linjeskift til taggen for linjeskift -
.

Unngå ekstra blank linje i tabellceller

Teksten i hver tabellcelle er knyttet til en bestem avsnittsstil. Det stilnavnet som FrameMaker oppretter automatisk for denne stilen for bruk ved konvertering til HTML, er Mapping Table Cell. Denne stilen oversettes automatisk til *<P CLASS= Mapping Table Cell> "teksten i cellen" <p>*. Dette gir oss for hver celle teksten vi vil ha pluss en blank linje pga. taggen <P>. Den blanke linja vil vi ofte ikke ha - tabellen kan bli for stor. Dette kan vi omgå ved å erstatte taggen P med NOBR ("no break") i HTML Mapping Table. Men en ulempe vil det da kunne være at linjeskift i teksten inne i en celle ikke blir tatt vare på. Det kan nok være at den automatiske oversettingen ikke blir god nok slik at vi må inn i selve HTML teksten med en editor og fjerne alle <P CLASS=Mapping Table Cell taggene> (og tilhørende </P>).

Oppdeling av et dokument i flere websider

Vi kan i vinduet HTML Setup i FrameMaker (File>Utilities>HTML Setup) si at det skal lages nye websider hver gang en bestemt overskriftsstil brukes. Vi kan krysse av for *Start New, Linked Web Page.* I HTML Mapping Table står det da Y i kollonnen New Web Page? i linja for den bestemte stilen. Vi kan istedet sette inn Y direkte i tabellen.

Sette nivå på lister

I HTML kan vi ha lister inni lister - ha lister i flere nivå. Alle listestiler i FrameMaker blir automatisk oversatt til HTML lister på øverste nivå. Vi kan i vinduet HTML Setup i FrameMaker (File>Utilities>HTML Setup) si at en listestil skal tilhøre et undernivå - vha. *Nest List at Depth* . Dette finner vi også igjen i HTML Mapping Table: Depth =.

Likninger

Likninger laget i FrameMaker med likningseditoren ligger i ankrede rammer. Det blir derfor laget et bilde av hver likning, og til dette bildet settes det inn lenke i HTML utgaven. Se ellers kapitlet "Bilder og grafikk" foran.

Automatisk generering av manglende stiler.

Hvis vi i Paragraph Designer gjør endringer i en stil, og bruker bare "Apply to Selection", blir bare det avsnittet endret hvor musmarkøren står. Det vises ved at det kommer en stjerne foran stilnavnet i statuslinja nederst. For at denne endringen for dette avsnittet skal bli overført til HTML utgaven (hvis mulig), må det være en egen stil for dette avsnittet. En slik stil kan kan bli generert automatisk i FrameMaker - velg: *File>Utilities>Create and Apply Formats.* Vi kan etterpå endre stilnavnet til et mer beskrivende navn.

Dette gjelder også når vi endrer et ord eller en setning, enten vha knapperaden eller en kommando (Format>..), eller med Character Designer uten å lagre endringen i tegnkatalogen under et nytt navn. Da vil *Create and Apply Formats* generert en ny tegnstil.

Kapittelnummerering

Nummering av overskrifter, etc, som genereres automatisk i FrameMaker, blir ikke automatisk overført til HTML utgaven. Generingen er knyttet til en avsnittsstil. For å få nummeringen over til HTML utgaven, må vi for avsnittsstilen krysse av for *Include Autonumber* i HTML Setup vinduet (File>Utilities>HTML Setup). I HTML Mapping Table står det da Y i kollonnen Include Auto#, i linja for den aktuelle stilen. Vi kan istedet sette inn Y direkte i tabellen.

Automatisk generering av HTML lenker

Det blir automatisk opprettet lenker internt i HTML utgaven mellom en innholdsfortegnelse og teksten, og for indekser og kryssreferanser satt opp i FrameMaker dokumentet. For å aktive lenker fra innholdsfortegnelsen, må vi krysse av for *Create Hypertext Links* når innholdsfortegnelsen lages (i vinduet "Set Up Table of Contents" - velg File>Generate/Book). Alle fotnoter samles til slutt i HTML utgaven, og det blir satt opp lenker mellom fotnoteindikator og fotnoteteksten.

Bruk av oversettingstabellene til HTML i nye dokument.

Et sett med oversettingstabeller som vi er førnøyd med, kan vi ta i bruk i et annet dokument ved å kopiere Reference Page til dokumentet vi skal bruke dem i. Vi må huske på at tegnstilene må være de samme, så de må også kopieres hvis det er forskjeller. Vi kopierer Reference Page, etc, med *File>Import>Formats,* og krysser av for det vi vil flytte over. Vi kan på denne måten ha en mal for oversetting til HTML.

Måten over kopierer alt i Reference Page. Vi kan også overføre bare de tabellene vi har bruk for vha. klipp og lim mellom Reference Page i to dokumenter. Vi må da først slette de tabellene vi skal erstatte.

HTML lenker knyttet til tekst i FrameMaker utgaven

Vi kan i FrameMaker utgaven av et dokument legge inn en webadresse (en URL, HTTP adresse) knyttet til et ord eller en setning. I HTML utgaven blr dette da en gyldig weblenke med ordet eller setningen som lenketekst mot adressen vi legger inn. Detnne veiledningen er skrevet i FrameMaker og automatisk oversatt til HTML. HTML lenkene i starten er lagt inn slik som beskrevet her.

Vi må først velge teksten som skal brukes som lenketekst og tilordne en tegnstil til den. Vi kan f. eks. lage en egen tegnstil for weblenken og få uthevet teksten på en spesiell måte også i FrameMaker utgaven. Klikk i den utvalgte teksten og velg kommando: *Special>Hypertext..* Fra rullegardinmenyen *Command,* velg: *Message Client..* Da dukker det opp ordet *message* i Syntax: feltet. Skriv *URL* og den webadressen som skal legges inn. Det kan f.eks. stå: *message URL http.//www.ntnu.no/.* Klikk så på *New Hypertext Marker.,* og lukk vinduet.

Vi kan endre webadressen ved å klikke på lenketeksten og velge Special>Hypertext.

“Image Map” - en webadresse knyttet til et bilde eller en figur.

Vi kan i FrameMaker knytte en webadresse til et bilde eller en figur, eller til deler av slike, og i HTML utgaven automatisk få at bildet/figuren blir en aktiv weblenke - vi har fått det som kalles “Image Map”.

I tegneverktøyet i FrameMaker er det en knapp for å tegne en tekstramme. Det er knapp nr 6 ovenfra i venstre kollonne - knappen med linjer. Vi velger denne og tegner en tekstramme over hele bildet eller den delen som skal være aktivt lenkeareal. “Fill Pattern” må være *None* - rammen skal ligge på grafikkrammen med bildet og være gjennomsiktig Velg først View/Borders så tekstrammen vises - så vet vi hvor rammen er. Klikk i den nye tekstrammen så et skrivemerke blir satt inn i rammen. Så velger vi *Special>Hypertext,* og vi fortsetter på samme måte som beskrevet over for en lenke knyttet til tekst.

Innrykk

En stil satt opp med et fast innrykk kan oversettes til HTML taggen BLOCKQUOTE. I HTML utgaven får teksten et fast innrykk bestemt av nettleseren - vi kan ikke som i FrameMaker bestemme innrykket selv. Teksten i dette kapitlet blir oversatt på denne måten.

2. Til PDF

FrameMaker 5.5 har kommandoen *File>Save As>PDF.* Da lages en Adobe Acrobat PDF utgave av dokumentet. Denne utgaven er er fotografisk lik FrameMaker dokumentet - side for side med spalter, figurer, likninger, etc. Vi får samme formattering og sideoppsett. Tekst og figurer i Master Page blir også med. Alt er samlet i en fil - også bilder tatt inn “By Reference” i FrameMaker. Filen er en binærfil, og den er komprimert. Hvis det er endel bilder, kan filstørrelsen bli betraktelig mindre enn en PostScript fil laget av det samme dokumentet. En PDF fil leses og skrives ut med programmene Acrobat Reader eller Acrobat Exchange, ev. med Acrobat Reader Plugin i en nettleser. Acrobat Reader er et gratisprogram

En bok konverteres til en samlet PDF fil.

For mer om Adobe Acrobat PDF, se “Dokumentutveksling over nettet med Adobe Acrobat PDF format” (http://www.ntnu.no/itea/desk/webpubl/pdf/acrobat-pdf.html)

2.1 Oversetting

Oversettingen til PDF skjer i to steg. Først lager FrameMaker en PostScript fil av dokumentet. Så skal denne PostScriptfilen oversettes til PDF vha. et program som heter Acrobat Distiller. Hvis Acrobat Distiller er installert sammen med FrameMaker 5.5, vil FrameMaker automatisk starte Distiller og PDF filen blir laget med en gang. PostSript utgaven lagres ikke. Hvis ikke Distiller er installert, kan vi lage og lagre PostScriptfilen, starte Distiller på en annen maskin og fullføre oversettingen (Se kap 2.5).

2.2 Lenker som opprettes automatisk.

Når PDF filen lages fra FrameMaker, vil vi autommatisk i PDF utgaven få lenker fra en innholdsfortegnelse ut i teksten, og for indekser og kryssreferanser satt i FrameMaker utgaven. HTML len-

ker lagt inn som beskrevet i kap. 1.6, blir HTML lenker også i PDF utgaven. Når vi klikker på en slik lenke, vil vi få spørsmål om å starte en nettleser hvis den ikke er startet på forhånd.

2.3 PDF bokmerker

PDF har også eget opplegg for innholdsfortegnelse - det som kalles bokmerke (Bookmark). Det er en hierarkisk innholdsfortegnelse i et eget vindu ved siden av selve tekstvinduet. Dette vinduet får vi ved å klikke på knapp nr. 2 fra venstre i knapperaden i Reader eller Exchange. Der vises bokmerkene hvis de er generert, ellers er det blankt.

Bokmerkene og nivåene er knyttet til avsnittsstilene i FrameMaker, og vi velger hvilke stiler vi skal bruke og hierarkiet i vinduet *Acrobat Setup.* Dette vinduet dukker opp når vi velger *Save As PDF,* eller vi kan på forhånd velge vinduet vha *Format>Document>Acrobat Setup.* Vi flytter stilnavn mellom feltene Don´t Include og Include Paragraphs. Laveste nivå er det stilnavnet som er forskjøvet lengst mot høyre i feltet Include Paragraph, og vi endrer nivå med << *Bokmark Level* >>. Vi avslutter med knappen *Set.* PDF utgaven av dette dokumentet er generet med bokmerker i to nivå, ut fra stilene Heading1 og Heading2.

2.4 Hand med pil

En PDF fil laget med Save As PDF i FrameMaker har automatisk fått en nyttig egenskap. Når vi i knapperaden i Acrobat Reader har valgt knappen med en hand på (automatisk valg), og musmarkøren er i teksten, er markøren en hand med en pil på. Når vi klikker på teksten første gang, vil teksten justere seg så bredden av hele tekstvinduet utnyttes. Med gjentatte klikk blar vi oss nedover i dokumentet - vi trenger ikke bruke knappen for ny side og rullefeltet for å få lest alt. En PDF fil laget med Acrobat Distiller av en PostScript fil lagret fra et annet program (eller med skriverdriveren PDF Writer), vil vanligvis ikke ha denne muligheten.

2.5 Lagring til PostScript og destillering til PDF senere.

Hvis vi ikke har Acrobat Distiller installert på samme maskin som FrameMaker, kan vi som nevnt lagre FrameMaker dokumentet som en PostScript fil, og lage PDF filen senere på en maskin hvor Acrobat Distiller er.

Skriv en PostScript fil

En PostScript fil av et dokument lages med samme skriverdriver som benyttes ved utskrift til en skriver - vi velger “Print Only to File:” i vinduet “Print Document” som vi får med *File>Print.* Filnavnet skrives inn i feltet bak “Print Only to File:”. For automatisk å få satt opp lenker og bokmerker, og den kjekke handa med pil på, må vi også krysse av for *Generate Acrobat Data* i Print Document vinduet. Knappen Acrobat Setup i samme vindu gir oss det Acrobat Setup vinduet vi beskrev i kap. 2.3 for å velge hvordan bokmerkene skal være. Knappen *Print* lager så PostScript filen. **Merk** at vi ved å skrive * i feltet for filnavn når vi skal skrive ut en bok, får vi hver fil som boka består av som adskilte PostScript filer istedenfor en stor fil.

Kommando File>Save As PDF

Når Distiller ikke er installert på maskinen med FrameMaker, vil kommandoen File>Save As PDF lage en PostScript fil med filtype *tps* - f.eks. art.tps. Denne PostScriptfilen kan vi så konvertere med Acrobat Distiller - dog gjør før konvertering om filtypen i filnavnet til ps (eks. art.ps).

Oversettertjeneste: Fra PostScript til PDF

Ved ITEA har vi satt opp en egen oversettingstjeneste fra PostScript til PDF med Distiller programmet. PostSript filen flyttes til en katalog In med FTP, og PDF filen hentes fra katalog Out med FTP. For mer om denne tjenesten - se websiden "Oversetter tjeneste: Fra PostScript til Acrobat PDF format " (http://www.ntnu.no/itea.info/nettinfo/pdf-oversett.html).